

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune
în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Iaului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 30 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dâsul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 18.

Brașov, Miercuri 24 Ianuarie (6 Februarie).

1907.

+ Vincențiu Babeș.

Încă unul din pleiada bătrânilor luptători pentru regenerarea neamului nostru românesc a închis ochii pentru totdeauna. Vincențiu Babeș, care astăzi va fi înmormântat în Budapesta, unde și-a avut domiciliul stabil, reamintește o epocă de cele mai frumoase și nobile nizuințe, de cele mai ideale lupte pentru libertatea și drepturile poporului român.

Provedința i-a destinat și lui Babeș un rol însemnat și de frunte în această epocă, în care la început se simțea atât de tare lipsa de cărturari bine pregătiți spre a putea conduce poporul și a-i sta în ajutor la toți pașii, intervenind pentru el cu arma legii. Când Vincențiu Babeș a fost trimis mai întâi ca copil la școala română dela biserica Sf. Ilie din Timișoara de cătră moșul său, era încă un timp foarte greu și asupritor. Românii bănățeni pe lângă altele aveau să sufere mult din cauza despotismului ierarhiei sârbești, de sub care încă nu se emancipaseră. Micul Vincentie, care dela școala română merse la școlile sârbești din Timișoara și Carloviț, înainte de a trece în clasele superioare, a fost menit să fie cu vr'o trei decenii mai târziu cel mai aprig dintre luptătorii pentru separarea Românilor bănățeni de cătră biserica sârbească.

Într'un timp când toate erau în prefacere pe terenul bisericesc, iar pe cel politic și național nu era încă nimic dobândit, oameni ca Vincențiu Babeș erau reclamați pretutindeni unde se mișca și se întreprindea ceva. La 1849 a luat parte ca reprezentant al diecezei Aradului la deputațiunea Românilor din monarhia habsburgică,

care a mers cu Șaguna în frunte la Viena. De atunci a îmbrățișat cariera de funcționar public de stat, ajungând cu timpul secretar aulic; curieră care a fost curmată prin aceea că fu lipsit de oficiu și i-s-a suprimat și dreptul de penzie din cauza atitudinii sale „contrare legii și constituțiunii“. La 1860 și-a inaugurat activitatea politică în noul period de lupte constituționale, publicând o broșură despre chestiunea de limbă și naționalitate, scrisă nemțește, care a fost mult remarcată pe acele vremuri în toate cercurile politice din monarhie. La 1861 deja a debutat ca deputat național în dieta Ungariei, fiind ales în cercul Sasca-montană. Cu ce speranțe frumoase intrară atunci deputații români din Bănat și din ținuturile ungurene în dieta ungară! Babeș a fost între ei unul din cei mai inimoși, zeloși și activi și a fost între cei dintâi, cari în cameră și-au ridicat cuvântul pentru autonomia Transilvaniei. De atunci el s'a convins de necesitatea conlucrării cu frații ardeleni pentru izbânda cauzei generale și a rămas credincios acestei convingeri și mai târziu, când la 1881 și-a dat concursul la înființarea partidului național, unitar al Românilor din Ardeal, Bănat și Țara ungară.

La cele trei mari conferențe naționale române, ce s'au succedat începând de la 1881, Babeș a știut să se facă interpretul dorințelor și aspirațiilor generale și le-a reprezentat și formulat ca raportor al conferențelor în toate trei rândurile.

Cea mai bogată și fructiferă activitate a desfășurat-o Babeș pe terenul bisericesc-școlar, în deosebi de la înființarea Metropoliei gr. or. încoace, ca membru al sinoadelor și congreselor, de unde n'a lipsit nici odată, și, cum am mai amintit, și-a câștigat cu deosebire mari merite la desfacerea bisericii române gr. or.

de hierarchia sârbească. Timp de 50 de ani a stărui și a muncit acest bărbat neobosit în zelul său pentru binele națiunii și al bisericii sale. Bănatul românesc mai cu seamă are să mulțamească mult acestui bărbat, care, pe lângă sprijinul și concursul valoros al Mocsonyestilor, a lucrat pe toate terenurile, unde numai a putut și cât a putut spre a apăra și înainta cauza poporului.

Nu putem să scăpăm din vedere în fine că mulți ani Babeș a fost activ și ca ziarist conducând ziarul „Albina“, care mai întâiu a apărut în Viena și după aceea mai mulți ani în Rudapesta. Ca membru al „Academiei Române“ a luat parte cu mult zel la lucrările ei, ocupându-se în special cu scrutarea originii și alatinității Românilor.

De un timp încoace Vincențiu Babeș sub povara anilor mulți plin de muncă și încordare, căci trecuse peste 80 de ani, a trăit retras în cercul familiei sale, căreia i-a fost părinte așa de bun și îngrijitor.

Astăzi când se deschide mormântul spre a cuprinde rămășițele sale pământești pentru vecinica odihnă, spiritul în totdeauna viu, gata și voinos de muncă și de luptă al lui Vincențiu Babeș ni-se înfățișază în toată a lui putere și strălucire, deșteptând în inima noastră recunoștința față cu acest bărbat vrednic și ales al neamului, a căruia memorie va fi în veci cinstită și neuitată la Români.

În ședința de ieri a dietei s'a primit budgetul statului pro 1907. După votare a urmat la ordinea zilei dezbaterile unor cazuri de imunitate. Noul ministru de justiție Günther, care a fost primit de membrii coaliției între aclamări, a luat cuvântul în suspendării afacerii dreptului de imunitate a dep. Juriga, declarând între altele că va urmări în modul cel mai radical pe »agitatorii« naționaliști. După aceasta s'a început dezbaterile proiectului »contingentului de recruți«. Au luat cvântul deputații Oko-

licsanyi, Juriga, Hencz și Vaida. Amănunte aducem la ultimele știri. La sfârșitul ședinței dep. Alexandru Hadik a interpellat în afacerea patriarhului Brankovics. Ministrul Wekerle i-a răspuns îndată, apoi ședința s'a ridicat.

Postul ministru de justiție Polonyi și-a luat astăzi rămas bun dela corpul funcționarilor ministerului de justiție. Îndată după îndepărtarea lui Polonyi din biroul ministerial s'a prezentat noul ministru Anton Günther, luând în primire agendele portofoliului său.

Popularitatea deputatului Lengyel. În sinul partidului independent și 48-ist din cartierul VII (Elisabeta) al Budapestei s'a pornit o mișcare cu scop de a trânti pe dep. Barabas Bela din postul de președinte al cercului și de-a alege în locul lui pe dep. Lengyel Zoltan. Adunarea generală, care se va ține în curând, promite a fi foarte furtunoasă.

Afacerea patriarhului Brankovici. Din Viena se anunță că patriarhul Brankovici a solicitat în scris dela Maj. Sa Monarhul o audiență. Cancelaria cabinetului a retrimis patriarhului scrisoarea fără nici o observare.

Mișcarea electorală în Bucovina. »Apărarea Națională« aduce știrea, că comitetul executiv al învățătorilor români bucovineni a luat decisiunea, ca la alegerile viitoare pentru dieta țării să sprijinească pe candidații români ai partidelor unite și să se întrepună pentru alegerea unui învățător. Tot cu aceasta ocaziune s'a luat hotărîrea de a se pune la cale o înțelegere între preoți și învățători, neexistând între ei diferențe de principii.

O telegramă din Cernăuți anunță, că foștii deputați creștin-sociali Axmann și Gessmann au sosit în Bucovina pentru ca să organizeze aici o secție a partidului lor. Candidatul creștinilor-sociali la alegerile generale pentru circumscripția germană a țării este preotul Svoboda din Rădăuți.

Din dieta ungară.

Ședința camerei dela 31 Ianuarie a. c.

Dr. Alexandru Vaida: (continuând)
A mai zis d-l ministru de interne, că »face

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Greșeli de limbă.

Va trece încă poate multă vreme, până când vom avea o limbă literară fixată în scriere, în forme gramaticale și în cuvinte, cum sunt limbile cu literatură clasică. Azi înse suntem mult mai aproape de acest punct de unitate a limbii decât cum eram zece sau douăzeci de ani în urmă. Azi pretutindeni întrebuițăm ortografia fonetică, adoptată și de Academia română. Unii scriu întocmai după ortografia Academiei, alții se deosebesc în unele puncte.

Când s'a stabilit această ortografie, în 1904, am semnalat în coloanele »Gazetei« unele greșeli de scriere, contrare gramaticii și fonetismului regulat al limbii. Azi mai relevăm câteva greșeli de acest fel, foarte neplăcute mai ales unuia, care are nenorocirea să fie sau să fi fost dascăl de limba română.

Pentru neplăcerea ce-mi fac asemeni greșeli, cari pare că-mi sgârie auzul, de

câteori le întâlnesc în vre-o gazetă, în vre-o carte sau revistă, m'am hotărît să le dau în judecata publicului cetitor. Nu cred că voi câștiga procesul și că le voi face numai decât să dispară din scriere; dar sunt sigur cel puțin de aprobarea unora din judecătorii competenți și astfel voi avea mulțămirea de a fi contribuit, fie cât de puțin, la viitoarea deplină unificare a limbii și ortografiei române.

1. Ortografice.

I și u finali în limba română sunt de trei feluri: înregi, când sunt sub accent, sau când au înaintea lor un f sau o mută cu liquidă; d. e. făcu, auzi, suflu, suflă, aspru, aspri; sunt înjumățiți, când stau după o vocală sau două, cu cari formează diftongi sau triftongi: dau, dai, maiu, meiu; și sunt scurți sau muți, când stau după consoană: pom(u), pomi. I se scrie în toate aceste trei nuanțe, pentru că fără ele nu s'ar putea deosebi formele flexionare. U final după consoană, nefiind necesar pentru deosebirea flexiunii, nu se scrie nici odată; iar u final după vocală e tot așa de necesar pentru deosebirea

formelor ca și i, prin urmare nu se poate lăsa afară fără a stâlci cuvintele. Cu toate aceste mulți scriu: un pui, eu sui, eu ră-măi, un lei, un unchi, unghi, comerci, vin vechi, confundând singularul cu pluralul și persoana întâia cu a doua. Uneori se schimbă întreg înțelesul și, prin lăsarea lui u, final, o vorbă se prefacă în alta; d. e. din maiu, meiu, (subst.) se face mai adverbii, și mei, pronume posesiv.

Tot așa se schimbă înțelesul prin lăsarea afară a întregului diftong final iu. Așa, vorbele martir, suicid, laborator, cari înseamnă persoane, se confundă cu martiriu, suicidiu, laboratoriu, cari înseamnă lucru. Și totuși așa scriu cei mai mulți. Tot așa se scriu echilibru, exil, domicili, minister, în loc de echilibriu, exiliu, domiciliu, ministeriu. Însăși Academia recomandă în glosariul său ortografic forme ca exil, criter, pe lângă exiliu, criteriu.

Numai în terminațiunea tor, în loc de toriu, se poate lăsa întreg diftongul iu fără a schimosi cuvintele sau a le schimba înțelesul. Inse și aici ar fi mai bine a se scrie săcerătoriu, lucrătoriu, cu jumătate diftong, cum se și aud asemeni cuvinte

pretutindeni afară de Muntenia, dacă cei nedeprinși cu această pronunție n'ar fi înduși a ceti diftongul întreg și a da astfel vorbelor o nuanță de pronunție străină limbii române. Inse articulate, aceste nume e mai bine a se scrie săcerătoriu, apără-toriu, o pronunție mai dulce și mai proprie limbii române, decât asprele săceră-torul, apărătorul, ce par a fi pronunțate de străini sau de Români cu organul vorbirii defectuos, cari nu pot pronunța pe iu.

Vocala derivată i, după ortografia Academiei, se scrie în două feluri: cu i la începutul cuvintelor: încep, inger, în cuvintele compuse: neîncredere, preîntîmpin; și în terminațiunea ri a infinitivului de conj. a IV, cum și în formele derivate de aci: a cobori, coborît, coborînd. Cu toate acestea mulți scriu, chiar după ortografia Academiei, urât, mohorât, omorând, cu â în loc de i. Inseși Academia ne povățuește, în glosar, a scrie dânsul, cu â, în loc de dînsul, ceea ce e în contra regulii date la început pentru scrierea cuvintelor compuse; pentru că dînsul, e compus din de și pronumele simplu însul, ca și ital. desso, căruia îi corăspunde. Silaba ri, mai ales la

mare deosebire între cetățenii credincioși și pacinici ai statului și între agitatori, între masa naționalității și între partidul naționalist. Ce înțelege d-l ministru sub masa naționalității și ce înțelege sub agitatori? Istoria ne spune, că până când popoarele țării au avut agitatori și conducători chiești, cu cari guvernării au putut sta de vorbă, până atunci totuși a fost mai ușor de a face politică, ca atunci când poporul a fost lipsit de acești agitatori și a fost nevoit a sta de vorbă în felul lui cu aceia, cari n'au voit a sta de vorbă cu agitatorii. Dacă poporul nostru ar rămânea fără de conducători, dacă n'ar avea agitatori cum suntem noi, atunci să se repeteze ce s'a întâmplat în trecut, ar trebui să vorbească poporul, cum au vorbit Horia și Cloșca și dacă poporul din Alfold n'ar avea conducătorii săi trădători socialiști, atunci acest popor ar fi silit să vorbească în tonul cum a vorbit George Dozsa.

Da, suntem agitatori, suntem trădători de patrie, o credem și o mărturisim pe față. Căci ce e agitatorul? Agitatorul nu e alta, decât fidelul tâlmaciu a celei voințe, pozițiunii și convingerii, ce țin încătușate sufletele a milioane de popor. Ar fi imposibil agitatorul, dacă nu ar tălmăci convingerea și sentimentele poporului. Fie-care epocă și-a avut agitatorii săi. (Strigări: Demagogii săi!) Și d'voastră sunteți demagogi când apelați la popor. Și Ludovic Kossuth a fost unul din cei mai mari agitatori ai țării acesteia și agitatori au fost toți acei bărbați cari au creat renașterea Ungariei. Tata ministrului de interne actual contele Iuliu Andrassy n'a fost oare condamnat și el împreună cu alți agitatori în 1849 la spânzurătoare?...

A mai afirmat d-l ministru de interne, vorbind de motivul pentru care nu vrea să dea deputații naționaliști dreptul, de care se bucură fie-care partid maghiar în cameră, că dânsul nu numai de aceea o face, pentru că cum a zis ministru președinte aceștia n'au program, ci pentru că știe că ei — au scopuri contrare ideii de stat ungar. — Noi așa știm, că dela 1868 până azi sub ideia de stat maghiar ați înțeles ca să maghiarizați. Dar același d-l ministru de interne a spus-o cu câteva pasagii mai înainte, că ar fi o bătăranie, că ar fi cea mai mare greșală, dacă ar voi să maghiarizeze. Regret mult, că nu s'a găsit nici unul din membrii guvernului de azi, care să ne spună ce înseamnă aceasta inconsecvență și ce anume este acea ideea de stat maghiar. Dar să vede, că din aceasta au făcut un simbol secret, pe care numai cei inițiați îl înțeleg și care nu-i de nasul nostru, al cetățenilor de a doua mână.

Ne mai impută d-l ministru, că noi nu interesul statului ci numai al naționalității îl avem în vedere. Dar oare naționalitatea mea nu e o parte integrantă a statului și nu e îndreptat a fi și factor în viața de stat? Arătați un singur exemplu când se gândește la noi și statul, da el nu se gândește la noi, zău, nici noi nu ne gândim la el. (Sgomot. Reprobări.) Dreptul de existență al statului noi îl putem găra și întări numai apărându-ne drepturile. (Sgomot.)

Zice d-l ministru de interne: »Eu nu voi să acuz pe d-nii deputați, că gravitează în afară. Mărturisesc că mă simt

foarte îndatorit d-lui ministru pentru aceasta declarație francă și bărbătească, căci pentru prima oară văd un ministru de interne, care a cutezat a mărturisi că și convingerea lui este, ceea-ce noi de atâtea-ori am accentuat aici în cameră, că noi nu gravităm în afară și că afirmările de felul acesta sunt calumii pe cari niciodată nu le-au putut și pe cari nu le pot documenta. (Sgomot.)

A vorbit apoi d-l ministru de interne despre cartea lui Aurel Popovici (Sgomot. Să auzim! Să auzim!) și a zis, »de atunci stă, în permanent contact cu partidul naționalității. Noi, ca partid nu stăm cu Popovici în contact permanent. Dar recunosc, că unii dintr-e noi au legături cu dânsul. Și mie îmi este prieten vechiu și foarte iubit. Dar vă întreb, d'voastră nu aveți oare prietini, ale căror idei nu se pot concilia cu ideea de stat maghiar? Așa dar fiindcă eu îl cunosc foarte bine, dați-mi voie să vă mărturisesc, că acest om nu îi urește pe maghiari, că el tot așa de bine cunoaște, apreciază și mărturisește marile calități ale Maghiarilor, pe cât de bine cunoaște și mărturisește și multele lor defecte și slăbiciuni. (Sgomot. S'auzim.)

Despre carte ministrul zice că »e scrisă limpede și interesant c'un mare aparat științific. Printre deputații naționaliști și printre bărbații noștri de frunte sunt mulți cari zic, că aceasta carte este o utopie. Alții sunt de altă părere. Dar asupra unui punct nu e deosebire de vederi, că dacă naționalității și dacă și d'voastră ați voi și am da mâna la olaltă să realizăm această ideea a lui Popovici, nu am putea-o pune în practică dacă nu ar vrea acele cercuri și acei factori hotărâtori, dela cari atârnați d'voastră; ear dacă acei factori ar vrea să o ducă la îndeplinire, atunci am fi și unii și alții prea slabi pentru a-o împiedeca. De aceea să nu creadă d-l ministru, că dacă noi nu vom voi să concluzăm la crearea »Austriei marie, atunci nu se va vrea; dacă factorii cari conduc destinele monarhiei vor voi să o intruzeze, ce va folosi protestarea noastră? Aceștia vor găsi în cazul acesta destui trabanți maghiari, cu ajutorul cărora să o intruzeze.

Mai zice d-l ministru că noi »trădătorii de patrie« vom o Elveție orientală. Oare ar fi o trădare de patrie așa de mare, dacă am voi-o? Stie d-l ministru că Elveția este o țară, despre care ori care politician și ori care popor se cuvine să vorbească cu pălăria în mână, pentru că e țara clasică a libertății, egalității, unde e pusă în practică cea mai ideală democrație pe toată linia. (Aprobări la naționaliști). Bătrânul Kossuth nu s'a străduit odinioară să facă din Ungaria o Elveție orientală, iar fiul său Francisc Kossuth a scris în »Lumina«, că ar fi de dorit și frumos ca Ungaria să devină Elveția Orientului...

Ideia însăși, care a făcut atâtea sgomot, pot să constat că a relevat-o înaintea lui Aurel Popovici, marele bărbat de stat Bismarck, care în lucrarea sa »Gedanken und Erinnerungen« vol. II. pag. 253 zice:

»Es ist natürlich, dass die Bewohner des Donaubeckens Bedürfnisse und Pläne haben, die sich über die heutigen Grenzen der österreichisch-ungarischen Monarchie erstrecken und die deutsche Reichsverfas-

sung zeigt de Weg an, auf dem Oesterreich eine Versöhnung der politischen und materiellen Interessen erreichen kann, die zwischen der Ostgrenze des rumänischen Volkes und der Bucht von Cattaro vorhanden sind.«

Dar nu trebuie să fie omul Român, Slovac ori altfel de trădător de patrie pentru ca să propage astfel de idei. S'a întâmplat că în Dej un Maghiar neaș din moșistrămoși a zis: »Văd că și în era coaliției lucrurile merg tot așa de prost, ca înainte. Cât e lumea vom rămânea tot sclavii Vienei. Decât așa ar fi mai bine să ni se dea ținutul dintre Dunăre și Tisa ca țara noastră maghiară, dar acolo noi să fim stăpâni și să fie desăvârșită independența maghiară.«

Cel ce a spus vorbele aceste e un mic slujbaş maghiar. De aici se vede că nu trebuie ca ideea aceasta să fie a lui Bismarck ori a lui Aurel Popovici.

Stefan Tisza, primind o deputație din Micolț, a declarat că e datorita noastră a Românilor de prietini și frați față de scumpa noastră patrie și față de frații noștri din România, ca să ne lăsăm a fi maghiarizați. Acum vine Iuliu Andrassy și zice, că noi am sta în cale bunei înțelegeri dintre Ungaria și România. Adevărul este că gemenii siamezi (dualiști) au diferite apetituri, unul vrea să mănânce cotoroage (piftii) altul icre. Ungaria simpatizează cu Sărbia, pe când Austria simpatizează cu România. Cu toate aceste raporturile dintre diplomația monarhiei noastre și dintre România sunt bune și intime ca și cele între Domnitori. Ce îndreptățește dar pe contele Andrassy a enunța, că noi, cari după d-sa suntem așa de neînsemnați, am fi capabili a turbura aceste bune raporturi.

ȘTIRILE ZILEI.

— 28 Ianuarie v.

Primarul Mișu Cantacuzino a fost primit Sâmbătă în audiență de către Maj. Sa regele Carol. Audiența a durat 2 oare, în care timp d-l Cantacuzino a făcut regelui un raport amănunțit despre primirea delegației române de către conziliul comunal și populațiunea Vienei.

Regele Angliei la Paris. Regele Eduard, care se află de 3 zile în Paris, a vizitat Duminecă pe președintele republicii franceze Fallieres, și pe soția președintelui. Visita a durat 1/2 oară. În cursul zilei președintele Fallieres a reintors visita regelui Eduard.

Un dar al Țarului. Țarul a trimes principelui moștenitor Francisc Ferdinand o colecție de conserve care cuprinde mai bine de 100 de varietăți, din conservele cari au servit pentru alimentarea armatei ruse în războiul ruso-japonez.

Țarul a oferit prințului acest dar deoarece aflase, că Franz Ferdinand se ocupă cu un deosebit interes de felul cum au fost alimentate armatele în ultimul război ruso-japonez.

Petrecerea studenților români din Brașov. Studenții de la gimnaziul superior gr. or. român din Brașov invitat la petrecerea cu dans, care se va ținea în sala »Redutei« în ziua de 29 Ianuarie st. v. (11 Febr. n.) sub patronajul d-nei Elena I. Sabadeanu. Venitul curat e destinat pentru »Masa studenților« români din Brașov. Inceputul petrecerii la oarele 8 seara. Prețul de intrare 2 cor., balcon 3 cor. Contribuiri peste taxă și oferte marimonioase se primesc cu mulțumită și se vor publica.

Sindicatul ziaristilor din București a ținut alaltăeri după amiază ședință. S'a discutat asupra chestiunii de a se da o reprezentare la Teatrul Național în folosul sindicatului. După o discuție vie, majoritatea a aprobat votul comitetului, de a se juca piesa »Vlaicu Vodă«, al cărei autor este d-l Al. Davila, directorul general al teatrelor. Serbarea se va da la 9 Februarie, sub protectoratul M. S. Regina președinta de onoare a »Sindicatului«.

Concertul Umling. Atragem din nou atențiunea publicului asupra concertului de mâne, Mercuri, seara a cântăreței bucureștene, d-șoara Umling. În program sunt luate și trei compoziții ale maeștrului nostru d-l G. Dima, iar acompaniamentul de pian va fi susținut de d-l director de muzică R. Lassel. Bilete se află de vânzare în librăria d-lui W. Hiemesch. Cei cari au prenotat bilete, sunt rugați a le lua în primire.

Știri din Bistrița. Cetim în »Revista Bistriței«: »Procesul nostru pentru abatere de presă a fost judecat și la tabla din Cluj, care a schimbat hotărârea tribunalului de

aici, prin care a fost respins actul de acuză al procurorului pentru articolul din nr. de Paști din anul trecut »Mari mișcări în țară«.

Alegerea președintelui Dr. D. Ciuta la fondurile din Năsăud, cum aflăm, a fost aprobată de ministrul de instrucțiune.

Politia din Bistrița a dat ordin ca 40 de zile, începând din 22 Ian. a. c. câinii să fie ținuti legați, căci prin oraș au umbat câini turbati. Câinii fără coș ce se vor găsi pe strade vor fi prinși. Dacă la vr'un câine s'ar observa simptome de turbat, să se anunțe la poliție.

Cercul Lăpușului e vorba să se împartă în două cercuri pretoriale, al doilea ar fi la Capolnoc-Mănăștur, cum a fost și mai de mult.

Cununați. Univ. med. Dr. George Pa-rel și Cornelia Hanganuț cununați. Bistrița — Borgoprund. Ianuarie 1907.

Românii stabiliți în Port-Said. construind pe cheltuiala lor o mică biserică, a cerut ministerului român al instrucțiunii publice să dispue trimiterea unui preot român, care să le facă slujba religioasă.

Pentru masa studenților români din Brașov au mai intrat următoarele contribuiri: cu lista de colectă nr. 19 (colectant Ioan Clopotel student cl. III gimn.: Ioan B. Clopotel, econom 3 cor. 40 b., Ioan Guiman, notar 1 cor., N. Râmbețiu, notar 1 cor., Ioan Neculciu, primar 40 b., George Ene-scu, boltaș 60 b., Dumitru Drăgoiu, econom 40 b., George Guiman, boltaș 1 cor., Alexandrina Muntean, învățătoare 40 b., George Clopotel, econom 50 b., Dr. Iancu Mețian 1 cor. Cu totul 9 cor. 70 b.

Lista de colectă nr. 1 (colectant Dionisiu Benea cl. VIII gimn.): Ioan Felea, paroch Brad 2 cor., Andron Bogdan 1 cor. vâd. Tecla Popa 2 cor., Moise Olariu 2 cor., Adam Damian 1 cor., Octavian Recean, stud. 20 b. Pompiliu Boeriu, student 50 b. Cu totul 870 cor.

Cu lista de colectă nr. 21 (colectant Teodor Sălăjan cl. II gimn.) Trifu Sălăjan, Arsenie Sălăjan, Atanasie Serca, inv., Constantin Ișfănescu, preot, Alexandru Popovici, preot, Dămian Sebeșan, inv., câte 1 cor și 19 persoane câte 10 sau 20 fleri. La olaltă 11 cor. și 50 b.

De la d-l V. Bărbat, inv. în Satulung cotisația anuală pe 1907 cor. 2.

Primească marimonioși donatori cele mai călduroase mulțumiri. Direcțiunea gimn. gr. or. român.

Victimele gerului. Cetim în »Renașterea«: In 21 Ian. n. au plecat după amiază din Cornereva la Canicea peste dealul Cernii »Vâr« Martin Prohab cu feciorul său Meilă și cu noră-sa Stana, toți 3 din Canicea și Brândușa Manțaluga din Cornereva. I-a prins seara pe vârful dealului, calea a fost grea și de frig au murit Martin Prohab. și Stana. Lui Meilă Prohab i-au degerat degetele de la picioare.

O familie de sinucigași. Din Chichinda mare se anunță, că elevul Anton Kovacs s'a sinucis cu un glonte de revolver, din cauză că la încheierea semestrului a primit un testament rău. E interesant, că în decursul unui an întreaga familie Kovacs, tatăl, mama, moșul și o soră și-au pus capăt vieții prin sinucidere.

Dare de samă și mulțumită publică. La suportarea speselor pentru decorarea binei din Șoimuș au contribuit prin plătierea prețului broșurei »Regulamentul de Teatrul« următorii domni: Ioan Pop, protopop 2 coroane, Ioan Tiniș, inv. 1 cor., Gr. Talos, inv. 1 cor., Ioan Morariu, inv. 2 cor., Florea Parcălab 1 cor., Ioan Ursa 1 cor., Basiliu Baciu 1 cor. Ioan M. Baciu 1 cor., Grigore Baciu 1 cor., Pomp. Baciu 2 cor., Ioan Marginean, căpit. pens., 2 cor., Ioan Păcurariu, inv. 2 cor., A. Rosenfeld 1 cor., Iosif Popoviciu 1 cor., Pavel Graur din German 1 cor., Vasiliu Marginean Ora-vița 5 cor., Dr. Alex. German Bistrița 1 cor., Dr. Zosim Chirtop Câmpeni 1 cor., Dr. Elekes Sz. Sebes 1 cor., Dr. I. Maniu Blășiu 1 cor., Dr. Aurel Muntean Orăștie 1 cor., Emil Chifa Bistrița 5 cor., Elie Juga Arcaia 1 cor., Ioan Comșa Săliște 1 cor., Dr. Victor Onișor Bistrița 1 cor., Virgil Oniș Brașov 1 cor., și Dr. Pavel Oprea Brad 1 cor. Cu stimă Ioan Baciu, preot.

»Căldindarul Minervei« cunoscut publicului prin varietatea lui și eselența redigeare a apărut deja și se vinde cu 1 cor. 25 bani la tipografia și librăria A. Mureșianu plus 20 bani porto.

începutul vorbelor, ar trebui să se scrie de regulă cu *i*: *riu, rid, ripă*; în loc de *râu, răd, răpă*; pentrucă mai în toate cuvintele *i* aspru în această silabă s'a derivat din *i* moale prin influența lui *r*, ca și în terminațiunea *ri* a infinitivului de conj. a IV.

Pronunția *perete, pereche, șapte, șarpe, speriu*, e solecism muntenesc, în loc de *păreie, păreche, șepte, spariu*, cum pronunță majoritatea Românilor de pretutindeni, forme mai apropiate de cele latine, din cari se derivă, și deci mai corecte. Cu toate acestea, chiar în Transilvania vedem că scriu cei mai tineri *perete, șapte*, părăsind pronunția locală, care e cea mai corectă, pentrucă așa scrie la București. De ce n'am primi atunci în limba literară și alte solecisme din Muntenia?

S înainte de consoanele *moi*, în grupele *sb, sd, sg, sm, sn, sv*, se pronunță moale ca jumătate de *z*. Prin urmare aceste grupe ar trebui scrise cu *s*, iar nu cu *z*, cum scriu foarte mulți, falsificând astfel adevăratul fonetism al limbei. Insași Academia, în glosariul ortografiei sale, recomandă scrierea acestor grupe în unele cuvinte cu *z*, ca în *izbi, izgoni, izmă, Izrael*

izvor; în altele cu *s*, ca în *răsboiu, răsbun, sgaibă, small, smeiu, smulg, svânt*. Poate *s* moale în aceste grupe corăspunde uneori unui *s* sau *x* original, alteori, mai ales în vorbele de origine străină, unui *z*; însă după-ce s'a înlăturat odată principiul etimologic în scriere, înlocuindu-se cu cel fonetic, e corect să înfățișăm în scriere fonetismul curat al limbei.

»Qu se întrebuințează numai în nume proprii și în cuvinte străine«, ni-se spune în regulile ortografiei academice; d. e.: Quintilian, Aquitania. Pentruce să scriem atunci »*ecuator, ecvatie*«, sau »*ecuator, ecuatie*«, și nu »*equator*«, conform regulei? scriere care redă mai exact forma și cu ea înțelesul acestor neologisme.

Duplicarea consoanelor se înseamnă, după regulile Academiei, în cuvintele românești compuse din două, din cari primul se termină cu aceeași consoană, cu care începe cel următor; d. e.: *innot, immărmuril*. Dar pentruce să nu scriem și *immobil, immoral, irreligios*, în loc de a scrie »*imobil, imoral*«, cu un singur *m*, cum ne recomandă Academia, și a falsifica astfel pronunția acestor neologisme?

(Va urma).

Prin aceasta aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților moartea domnului

Vincentiu Babeș

carele și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului în 3 Febr. în etatea de 86 ani și în anul al 56 al fericitei sale căsătorii.

Rămășițele pământești ale defunctului se vor duce din locuința (Vámház-körut 4) în cripta familiară din Albertfalva, unde se vor pune la odihnă eternă după rito gr. or. în 5 Febr. st. n. la 11 oare a. m.

Parastasele se vor celebra în 17 Martie st. n. în biserica greco-română din Budapesta și în cea gr. or. din Hodoni.

Fie-i țărina ușoară și memoria bine-cuvântată!

Intristata familie Babeș.

Primim dela d-l avocat Dr. Iuliu Pordea din Cluj o declarație drept întâmpinare la articolul apărut nu de mult în „Gazeta Trans.” sub titlul: „Un discipul al teoriilor kosuthiste-apponyiste” (Nr. 10 din 1907).

Ca dovadă că nu suntem preocupați și parțiali în judecata noastră, cum ne crede trimițătorul ei, dăm loc în întregime declarației sale, la care vom reveni în alt număr.

Declarație.

Un număr din săptămâna trecută al „Gazetei Trans.” se ocupă cu scrierile mele publicate în ziarul clujan „Ujság”, cari scrieri tractează despre chestiunea naționalităților din punct de vedere sentimental general.

Acest articol al „Gazetei Trans.” m'a convins, cumcă amintirile mele scrieri din partea unora s'au interpretat fals și greșit. (Numai despre interpretările și apretările de bună credință vorbesc, — pentru că pe oamenii malițioși și de rea credință nu am datoria a-i distinge cu atenție).

Drept-aceea declar, cumcă acei articoli nu i-am scris, nici i-am publicat în ziarul ungureș din disconsiderarea vieții intelectuale românești. Eu încă trăiesc și voiu trăi în ea.

Am scris acei articoli la rugarea redacțiunii acelei foi către bărbaiții vieții publice ungurești și către societatea ungurească. Scopul mi-a fost a arăta, unde s'au comis și se comit greșeli și nedreptăți față de naționalități pe terenul vieții publice, din punct de vedere sentimental etc.

A fost o încercare a dovedi, cumcă principile, cari cassează îndreptățirea naționalităților la viața individuală, sentimentală-etică, — sunt greșite, păcătoase și imorale.

Deci intențiunea de a jigni sentimentul public românesc n'am putut avea, ceea-ce schimbul de idei în mod științific ținut, nici nu putea să rezulte.

Dela „Gazeta” și prietenii ei cu drept cuvânt aș fi putut aștepta combaterea științifică a vederilor sulevate, iar nu invective ascunse și ironie provincială.

O discuție putea să fie folositoare. Certurile inutile nu le voiu continua, nici alimenta.

Iar amicului „Gazetei”, pe care am onoare a-l cunoaște, și care este așa de atent față de scrierile mele, încât se îngrijește de propagarea și comentarea acestora, — ca recunoștință numai atâta: „Noblesse oblige”.

Cluj, la 1 Febr. 1907.

Cu stimă

Dr. Iuliu Pordea,
avocat.

Moartea unui vechiu apostol al românismului din Macedonia.

Cetim în „Tribuna Dobrogei”:

Telegrafatul ne-a adus vestea că Dimitrie Atanasescu, acel care acum 43 de ani a deschis prima școală românească în comuna sa natală Târnova-Macedonia, a încetat din viață la 9 ale lunii curente st. v.

D-l Atanasescu a fost primul dascăl al Aromânilor, și întâia facă care le-a luminat calea viitorului pe tărâmul național.

A învățat 40 de ani neîntrerupți pe Aromâni cu graiul și cu scrisul, că au și ei o limbă proprie, că se trag din marea

familie română și că nu sunt Greci, cu cari nu seamănă în nimic, cum nu poate fi asemănare între zi și noapte.

A scris numeroase cărți didactice în dialect și a propovăduit lumina și adevărul de pe catedră. Ca să-și poată face însă datoria în conștiință, a trebuit să sufere martiriul tuturor apostolilor românismului: închisori și atentate.

A murit sărac de bani, bogat însă în fapte mari și opere cari îl redau glorioș nemuririi. Moartea i-a provenit din sguđuirea și durerea ce i-a pricinuit asasinatul colegului său de luptă Gușu Marcu, dascăl aromân pensionar, care de asemenea a purtat biruitor steagul românismului în comuna românească Nijopoli.

Pe urma lui Atanasescu rămân 2 flicăi, din cari unul doctor și altul avocat, 3 fete și o soție îndurerată.

Să ne descoperim capetele înaintea mormântului de curând săpat al lui Lazăr al Macedonenilor și să-i zicem odihnească-l Domnul în rândurile dreptilor și fie-i memoria în vecl neuitată.

Bibliografie.

»Floarea Darurilor«, publicația d-lui N. Iorga, a apărut Nr. 2 cu următorul cuprins: N. Iorga: Vechile Biblioteci românești (Bibliotecile din mănăstiri și bibliotecile boierești). I. Literaturi străine: Din Giosuè Carducci. Din Bierbaum: Extas. Vis rău. Din Thomas Moore. Din Goethe: Craiul din Thule. Din Ronsard, Clément Marot și Villon. Traduceri de d-na Elena Farago. Din Thomas Carlyle: Moartea lui Ludovic al XVI-lea. — II. Literatură veche: Din Gh. Barozzi: Crucea și Sfvara. Odă la Creator. Din Nicolae Istrati: Lumina și întunecul. Vladislav Dunin: România lui Cuza-Vodă. Carlo Goldoni: Hangița. N. Iorga: Un Palat alui Brâncoveanu. Jean-Paul Richter: Cugetări. Talente necunoscute. I. La stema episcopiei, de Gh. Anton. II. Cătră St. Iosif, de N. Cancel. N. Iorga: Cugetări. Literatură populară: G. Coatu-Cerna: Din cântecul Dobrogenilor, (colindă). D. N. Ciotori: Slugă (poveste). — Redacția și administrația: București, str. Bucești 42. Abonamentul anual 15 Lei. Un număr 60 bani.

BULTIME STIRI

Cluj. 5 Februarie. (Telegr. part. a „Gaz. Trans.”). Astăzi s'au pertractat înaintea curții cu jurați procesele de presă, ce au fost intentate pentru trei articole publicate în revista „Orizontul”, d-lui Vasile Moldovan, fost redactor al acestei reviste. Curtea cu jurați a declarat pe acuzat vinovat, iar tribunalul l'a condamnat pe baza verdictului juraților la optsprezece luni închisoare de stat și o mie și cinci sute coroane amendă. S'a observat de către Românii asistenți cu multă mâhnire purtarea intolerantă a președintelui tribunalului în decursul pertractării.

Budapesta, 5 Februarie. La sfârșitul ședinței de eri dep. conte Hadik a interpellat de urgentă asupra deviziunilor congresului bisericei sârbe în contra patriarhului Brancovici și a întreat dacă ministrul-președinte este gata să facă demersuri, pentru ca patriarhul să fie destituit cât mai curând posibil. Primul-ministru Wekerle a răspuns, că a cerut deja textul autentic al decisiunii luată de către congres. Acuzațiunile ridicate contra patriarhului dovedesc că există contraste între dânsul și majoritatea congresului, cari au agravat situațiunea. Cestiunea nu poate fi rezolvată de o singură parte. Ministrul-președinte va proceda pe temeiul legilor existente și nu se va lăsa să fie inspirat decât de salvagardarea moralei publice.

Budapesta, 5 Februarie. La înmormântarea regretatului luptător național Vincentiu Babeș, va fi reprezentată și „Academia Română”, care a depus o frumoasă cunună pe sicriul fostului ei membru.

Carloviț. 5 Febr. Biroul de coresp. ung. anunță: Patriarhul a declarat, că dovezi bazate pe acte arată netemeinicia acuzărilor. Comisiunea congresului a aprobat socotelile cari au fost excepționate. Guvernul le-a luat la cunoștință (!) De altfel astfel de chestiuni sunt a se rezolva pe cale civilă procesuală. Congresul n'a avut dreptul a figura față de patriarh ca autoritate disciplinară autohtonă.

Budapesta. 5 Februarie. Dieta a ex-tradat în ședința de eri pe deputații naționaliști slovaci Iehlicska și Juriga. Dep. Szikcsak, luând cuvântul în afacerea estradării lui Juriga, declară că judecătorii au fost conduși de puncte de vedere ai politicele de partid la judecarea lui Juriga. (Președintele îndruma la ordine pe orator.) Szikcsak, continuând, acuză pe fostul ministru de justitie Polonyi, că s'a lăsat înfluițat în afacerea lui Juriga, cere dela noul ministru de justitie, ca să recomande spre grațiere pe Juriga și declară că condamnarea lui Juriga nu e altceva decât persecuțiunea dictată de politica de partid, care urmărește asupra naționalităților. (Președintele îi detrage cuvântul.)

La discuțiunea proiectului contingentului de recruți a luat cuvântul dep. Juriga cerând reducerea serviciului militar de 3 ani, care este o cauză principală a emigrărilor. Pretinde ștergerea duelului, care este o rămășiță din evul mediu, și a pedepsei corporale a soldaților. Neavând încredere în guvern nu primește proiectul. Dep. Vajda a luat cuvântul în chestiune personală. Antevorbitorul său dep. Hencz, a zis între altele, că nu cere sfaturi dela naționalități în chestii de cavalerism. Dep. Vajda respinge acuză de necavalerism adusă de dep. Hencz naționalităților.

București. 5 Februarie. Primarul Cantacuzino a expedit eri primarului Dr. Lueger următoarea telegramă:

„In ședința sa de astăzi, consiliul comunal din București a hotărât, în urma propunerii mele, și în mijlocul unor aplauze entuziaste, ca cele două străzi cari pleacă din piața regală, străzile Vămei și Clementei vor purta de acum înainte un alt nume: cea dintâiu, în care se găsește legațiunea Austro-Ungariei, va purta numele de strada Vienei, iar cea de-a doua pe cel de Carol-Lueger; acestea în amintirea recepției făcute de orașul Viena delegației consiliului comunal din București.

Sofia. 5 Februarie. Toate partidele din dreapta și stânga exceptând radoslaviștii și toncenviștii, având ca centru partidul social-democrat, s'au constituit într'un puternic bloc opoziționist pentru a duce lupta contra guvernului. Blocul astfel constituit convocă pentru Dumineca viitoare un meeting monstru pentru a lua hotărârea definitivă asupra atitudinii față de guvern.

Sofia. 5 Februarie. Cu ocaziunea discuțiunii proiectului reformei universității în Sobrania, opozițiunea coalizată a deschis lupta în contra guvernului. S'au produs scene turbulente, cari au pricinuit întreruperea ședinței.

Constantinopol. 5 Februarie. Ziarul oficial al Patriarhatului ecumenic publică un lung și vehement articol în contra propagandei aromâne, arătând că acordul asupra cestiunii aromâne este imposibil și acum și în viitor. Ca probă că aromânii resping propaganda română se dă un raport al fostului director Lecanta al școlii române din Janina, în care se spune că acolo toți vorbesc grecește, cea ce înseamnă că românii ar căuta să câștige pe aromâni numai pentru a-i schimba pentru un careu de întărire în Bulgaria, ceea-ce confirmă cartea printului Brâncoveanu și altele.

Belgrad. 5 Februarie. Dimisiunea guvernului e iminentă din cauza politicele sale comerciale. Se crede că în urma demisiunii actualului cabinet se va putea ajunge la o înțelegere cu Austro-Ungaria în chestia convenției comerciale.

Odesa. 5 Februarie. Zilnic au loc ciocniri pe străzile orașului între huliganii și evrei. Numărul răniților e foarte mare.

Londra. 6 Februarie. „Daily Cronicle”, află din New-York: Cu prilejul războiului, care amenință Statele-Unite, s'a putut constata că coasta de vest în special nu se află în stare de defensivă. Generalul Funston, comandantul general din California, a comunicat guvernului din Washington că în cazul unui războiu japonezii ar putea pune mâna fără nici o greutate pe St. Francisco. Orașul nu posedă nici un fel de întăriri și japonezii ar putea ataca tot atât de ușor dela sud ca și dela nord. Datoria guvernului american este să ia imediate măsuri, în caz contrar California ar fi amenințată de un mare pericol într'un eventual războiu.

Petersburg. 5 Februarie. În batalionul de rezervă Klyasma s'a descoperit o conspirație, în care sunt implicați și șeful de regiment, colonelul Bodjagin, și comandant

ul batalionului Krilov. Ambii au fost predați tribunalului militar.

Berlin, 5 Februarie. În circumscripțiile electorale urbane au învins la balotagii național-liberalii și liberalii, în cele rurale conservatorii. În balotagiile din Würzburg și Imenstadt au fost aleși doi candidați ai centrului, la Bielefeld un socialist a fost ales în contra fostului ministru național-liberal Moeller. Socialiștii au perdat până eri în total 26 mandate.

Berlin. 5 Februarie. »Berliner Tage-olat« află din Paris, că scopul călătoriei regelui Eduard este în prima linie, pentru a asigura o înțelegere și comună acțiune a Angliei și Franței, la viitoarea conferință dela Haga. Călătoria secretarului de stat rus Martius la Paris, o în strâns legătură cu acest plan. Din sursă bine informată se anunță că regele Eduard era deja pe punctul de a renunța la călătoria lui la Paris, din cauza relei impresii ce-i făceau comentariile legate de aceasta călătorie. Din aceeași sursă se comunică că relațiile dintre Germania și Anglia nu au mai fost de mult timp atât de strânse și calde ca acum.

Diverse.

Victimele teosofiei. În anii din urmă complicata știință a teosofiei găsi în Budapesta mult interes. Membrii acestei societăți, în număr restrâns, sunt preocupați de această știință, care a cauzat tragedia mai multor persoane.

Dr. Wilhelm Raab era unul dintre cei mai distinși și vrednici doctori ai Budapestei. În anul 1897 s'a căsătorit cu fca președintelui societății de maghiarisare, Simon Telkes. Dr. Raab s'a devotat însă cu patimă teosofiei și conform propunerii sale societatea a hotărât să se sustragă cu totul civilizației, emigrând la Madagascar, unde să ducă o viață retrasă. Dr. Raab i-a făcut cunoscut secretul său, că societatea vorește să plece în India, și acesta a consimțit în cele din urmă ca și flică-sa și copilul ei să plece cu ei. În secret însă societarii au luat hotărârea de a nu se mai reîntoarce niciodată.

Această societate era compusă, afară de familia Raab, din 12 membrii, între cari un anumit Desideriu Roth, apoi fiul controlorului suprem al C. F. ungare Medvetzky, tânărul Iakonsny și doi austriaci Krause și Fischer.

Societatea a plecat încă în anul trecut la Madagascar, îndreptându-se spre capitala Tananarivo, unde s'a stabilit.

Abia și-au început însă noul fel de viață ciudații călători, și o păreche îi părâsără, reîntorcându-se în Ungaria. Au mai intervenit și alte nenorociri apoi. Cei doi austriaci au murit. Mai târziu a mai murit unul din teosofi de friguri galbene.

Cei rămași în viață și-au pus toată nădejdea în dr. Raab, dar și el muri de friguri peste câteva luni. În desperarea lor cei rămași s'au hotărât să se reîntorcă în Europa. Ei s'au imbarcat pe un vapor. Pe drum nevasta d-rului Raab s'a îmbolnăvit de friguri și a murit și ea. Copilul a fost luat în îngrijirea celorlalți. Socrul d-rului Raab, primind o telegramă, a plecat săptămâna trecută la Hamburg să-și întâmpine nepoțelul.

Luni dimineața au fost găsiți morți în locuința lor din Viena sculptorul Arnold Pavlicek în etate de 26 ani și un alt tânăr în locuința celui dintâiu. Poliția a stabilit că al doilea mort este Manus Verhain, un inginer mecanic în etate de 24 ani, și că ambii s'au sinucis cu împunsături de cuțit în gât și'n inimă.

Cercetările au stabilit că cei doi sinucigași se devotasera studiului metafizic și spiritismului. Ambii erau membrii într'o asociație teosofică, și aveau porniri foarte ciudate.

E posibil că moartea surorii lui Pavlicek, care s'a întâmplat cu două zile în urmă, i-a hotărât să se sinucidă.

Deoarece după părerile lor moartea nu are nimic grozav într'ansa, deciziunea pare a fi fost luată foarte ușor.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons. interim.: Victor Branisco.

Dr. STERIE N. CIURCU.

s'a mutat s

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultațiuni

cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

„CREDITUL“, institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Zărnești.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii ca societate pe acții »CREDITUL« se convoacă la

a III-a adunare generală ordinară,

care să va ține în Zărnești, la 24 Februarie 1907 la 2 oare p. m. în localul institutului.

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării prin președinte.
2. Numirea a 2 notari și 3 verificatori și scrutatori.
3. Raportul direcțiunii și al Comitetului de supraveghiere.
4. Distribuirea profitului.
5. Alegerea a 2 membrii în direcțiune în locul celor sortați cu mandat pe 6 ani.
6. Eventuale propuneri intrate conform statutelor.

Domnii acționari, cari în sensul §. 20 din statutele societăți voesc a lua parte la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel puțin cu o oră mai înainte de deschiderea ședinței, la cassa institutului.

Zărnești, în 3 Februarie 1907.

Direcțiunea.

Contul Bilanț. — Mérleg számla.

ACTIVA — VAGYON:		Cor.	fl.	PASIVA — TEHER:		Cor.	fl.
Cassa în număr — Penztár készlet		3413	04	Contul social — Részvény tőke:			
Cambii de bancă — Váltó tárcza		216220	88	800 acții à K 100 — 800 drb. részvény à K 100	80000		
Credite personale Személyes hitelek		38770	52	Fondul de rezervă — Tartalék alap	3472	39	
Spese de fondare — Megállapított költségek	580			Fondul cultural — Jótékonycélok alap	965	72	
după amortizare — leirás	58	522		Depuneri spre fructificare — Betétek tak. könyvecskékre	178581	47	
Mobiliar — Leltár számla	886			Interese anticipate pe 1907 — Előlegezett kamatok 1907 évre	4201	81	
după amortizare — leirás	88·60	797	40	Diverse conturi credit. — Különféle hitelező számlák	228	06	
Diverse conturi debitoare — Különféle tartozó számlák		15667	02	Profit curat — Tiszta nyereség	7941	41	
		275390	86			275390	86

Contul Profit și Perdere. — Nyereség és Veszteség számla.

DEBIT — TARTOZIK:		Cor.	fl.	CREDIT KÖVETEL:		Cor.	fl.
Interese după depuneri spre fructificare — Kamatok takarékbetét után		7071	16	Interese — Kamatok:			
Spese: — Költségek:				dela cambii de bancă — a váltó leszámítolási üzletben	13994	44	
Remunerațiuni — Tisztelet díj	500			dela credite personale — személyes hitelek után	2928	93	
Porto și diverse spese — Posta kiadások és különféle költségek	954·36			dela credite de cont-curent — folyó számla után	868	02	17791 39
Salare — Fizetések	266·64	1721		Provizțiuni — Jutalékok			662 47
Contribuțiune și competență: — Adó: directă — egyenes	1946·57			Profit transpus din anul 1905 — Nyereség áthozat a 1905-ik évről			1400
10% dare dela int. de depuneri — 10% adó takarékbetéti kamatok után	707·12	2653	69				
Chirie — Lakbér		320					
Amortizări: — Leirások:							
din spese de fondare — a megállapított-költségek	58						
din mobilier — a leltár számlából	88·60	146	60				
Profit curat — Tiszta nyereség		7941	41				
		19853	86				19853 86

Zărnești, 31 Decembre 1906.

Zernest, 1906 Deczember hó 3-án.

Garoiu m. p.,
președinte.

Nicolau Pană m. p.,
contabil.

Nicolau Guguiian m. p.,
membru în direct.

Moise Micu m. p.,
membru în direct.

Dr. Iancu Meșian m. p.,
director executiv.

Ioan I. Comșa m. p.,
membru în direct.

Subsemnatul comitet am esaminat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele principale și auxiliare. — A fenti mérleg kimutatást valamint a jövedelem kimutatást átvizsgáltuk és azokat úgy a könyvek, mint az egyes okiratokkal megegyezőknek találtuk.

Zărnești, în 3 Februarie 1907.

Zernest, 1907 Február hó 3-án.

Comitetul de supraveghiere — A fölülvizsgáló bizottság:

Ioan Strevoiu m. p.,
președinte.

Bucur Meșian m. p.,

Ioan Comșa Baiu m. p.

Ioan Sperchez m. p.

Propunerea direcțiunii referitor la împărțirea profitului curat.

1) După capitalul social, ca dividendă acționarilor	Cor.	4000—
2) 5% fondului de rezervă	»	197·05
3) 10% tantiemă direcțiunii	»	394·14
4) 5% membrilor Comitetului de supraveghiere	»	197·05
5) 2% Directorului executiv	»	78·88
6) 2% Contabilului	»	78·88
7) 2% fondului cultural	»	78·88
8) Augmentarea fondului de rezervă	»	1527·61
9) Augmentarea fondului cultural cu	»	34·28
10) Gimnaziului din Brad	»	200—
11) Pentru scopuri de binefaceri	»	116·53
12) Venit transpus pe anul 1907	»	1038·11

Cor. 7941·41

Direcțiunea.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Se vinde!!

Casa

din strada Prundului (Angergasse) Nr. C. 53, prot. fund. Brașov Nr. 3567 A † 4540 Top. (proprietate a d-lui Romul E. Petric și a minorenelor sale surori).

Reflectanții să se adreseze cu ofertele lor, verbale sau înscris, către d-l **Dr. N. Vecerdea**, dirigentul Filialei „Albina“ din Brașov.

Nr. 2725,1—3.

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Februarie n. 1907.

Renta ung. de aur 4%	114 45
Renta de corone ung. 4%	96.—
Imp. căl. fer. ung. în aur 3 1/2%	84.75
Imp. căl. fer. ung. în argint 4%	95.75
Bonuri rurale croate-slavone	96.10
Imp. ung. cu premii	202 75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	152 75
Renta de hârtie austr. 4 1/10	99 15
Renta de argint austr. 4 2/10	99 10
Renta de aur austr. 4%	17 35
Renta de corone austr. 4%	199 25
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	89 35
Los.ri din 1860	156.25
Acții de-ale Băncii ung. de credit	17 35
Acții de-ale Băncii austr. de credit	835 35
Acții de-ale Băncii austro-ung.	687.25
Napoleoniori.	19 (8 1/2)
Mărci imperiale germane	117 42 1/2

Vite nobilitate.
Ca în anii trecuți, așa și acum au fost

Prima Pepinerie cu vite nobilitate de pe Târnava.
Proprietar, **FR. CASPARI**, Mediaș 20 (Ardeal).
Singură în toată Ungaria, care au liferat mușterii vite nobilitate sănătoase, diferite sorturi nobilitate. Și în viitor numai exclusiv la această școală de viticultură se capătă cele mai bune vite de diferite sorturi nobilitate pentru **Vin, Vin-Dessert și Extra sorturi de vin de masă**. Proprietarii de vii au avut rezultate minunate cu sădirea de astfel de vite.
La cerere se trimite catalog ilustrat, franco și gratis, cu multe scrisori de mulțumire și recunoștință.
2547,25—48.

Contra tusei, răgușelei și catarului are efect mai bun
Bomboane Pemete
ale lui **RÉTHY**
a se observă, ca la cumpărare să se ceară expres **Bomboane Réthy**, deoarece sunt multe imitații rele.
1 Carton 60 bani.
Să cumpărăm numai **RÉTHY Pemete bombóne!**